

Dnes v čísle:

RRR Centrum
Magna Charta Universitatum:
návrat k původní
ideji univerzity
Nebzat se příliš vážně!
Celoživotní vzdělávání na UP
Dvě miliardy: happy end?

Žurnál

18**Ročník 11 • Vychází 15. února 2002**

Sympozium českých a slovenských onkologů

Ve dnech 7. – 8. 2. 2002 uspořádala Klinika ústní, čelistní a obličejové chirurgie FN a LF UP ve spolupráci s Českou společností pro maxilofaciální chirurgii,

Stomatologickou společností ČLS JEP a Oblastní stomatologickou komorou v pořadí již páté sympozium zaměřené na problémy diagnostiky a léčby zhoubných nádorů hlavy a krku. Jako každoročně se v Olomouci sešli reprezentanti všech medicínských oborů, které se podílejí na diagnostice a léčbě těchto

závažných onemocnění: vedle maxilofaciálních chirurgů a stomatologů také onkologové, otolaryngologové, plastičtí chirurgové, patologové a radiologové.

Slavnostního zahájení sympozia se zúčastnila rektorka UP prof. J. Mačáková a děkan LF UP doc. Č. Čihalík. V rámci dvou denního odborného programu odeznělo dvacet sdělení z univerzitních pracovišť České republiky a ze Slovenska, vesměs velmi dobře připravených a skvěle dokumentovaných. První blok přednášek byl věnován chemoradioterapii orofaciálních karcinomů. Reprezentanti předních českých onkologických pracovišť prezentovali své zkušenosti s brachyterapií a systémovou chemoterapií zhoubných nádorů hlavy a krku. Přednášející i diskutující se shodli v názoru, že kombinace terapeutických metod sice významně zvyšuje účinnost léčby, ale přináší i větší počet závažných komplikací, které jsou často důvodem k jejímu přerušení nebo předčasnému ukončení. Sdělení košických a ostravských autorů se zabývalo léčebnou strategií u pokročilých maligních tumorů ústní dutiny. Pozornost vzbudila i prezentace zkušeností s regionální chemoterapií Taxolem olomouckých autorů Brázdý a spol. Olomoucká Klinika ústní, čelistní a obličejové

Dokončení na str. 2

Katedra systematické teologie CMTF UP uspořádala v pátek 8. 2. hostovskou přednášku prof. ThDr. J. Kulise z Papežského teologického institutu ve Varsavě na téma „Novověký modernismus – výzva pro křesťanství“.

-red-, foto -tj-

Ve studentské galerii Výpad se ve čtvrtek 7. 2. uskutečnila vernisáž výstavy nazvané **Nanovo a po-staru**. Práce studentů Fakulty výtvarných umění VUT Brno, vytvořené v ateliéru sochařství J. Ambrúze si budete moci prohlédnout každý všední den od 15 do 18 hod. až do 25. 2.

-red-, foto -tj-

Vědecká rada UP: noví profesori a kolegia oborů

V pondělí 11. 2. zasedala Vědecká rada UP. Na programu jednání byly návrhy na jmenování profesorem. Vědecká rada UP schválila návrhy na jmenování profesorem **doc. PhDr. Jiřího Fialy, CSc.**, v oboru dějiny české literatury a **doc. RNDr. Miroslava Mašláne, CSc.**, v oboru aplikovaná fyzika.

S informacemi o stavu Právnické fakulty UP vystoupil její děkan JUDr. M. Malacka. Právnické fakultě UP byla v listopadu 1999 udělena akreditační komisí podmíněná čtyřletá akreditace s tím, že bude každý rok zpravována o činnosti PF UP. Za významné úspěchy uplynulého roku považuje děkan PF UP otevření *Evropského dokumentačního centra*, které je

Návrh na změnu neprošel

Poslanecká sněmovna PČR na své 46. schůzi 12. 2. 2002 zamítla v prvním čtení poslanecký návrh zákona o změně financování vysokých škol, který vypracovala skupina vedená doc. P. Matějů (US). Proti návrhu, který předpokládá zavedení školního na vysokých školách, se vyslovili sociální demokraté, lidovci a komunisté.

Také stanoviskem Vlády ČR, která návrh zákona projednala již 9. 1., byl poslanecký návrh odmítnut; proti návrhu se také vyjádřili signatáři petice odmítající zavedení školního na českých vysokých školách (viz Žurnál č. 17). Poslaneckou iniciativu naopak podpořila Česká konference rektorů a část (podle průzkumů STEM až tři pětiny) veřejnosti.

V lednu 2002 proběhlo jednání o výhledové struktuře financování vysokých škol po roce 2002 také mezi členy předsednictva České konference rektorů a zástupci MŠMT. Podle závěrů, které toto jednání podpořilo, bude reprezentace vysokých škol společně s MŠMT usilovat o vytvoření nových pravidel rozdělování dotací ze státního rozpočtu; zástupci vysokých škol a ministerstva se dohodli také na spolupráci na celkové koncepci rozvoje vysokého školství (viz www.rektori.cz).

-red-

regionálního vzdělávacím střediskem, vznik právníckého časopisu *Mezinárodní právní revue*, prohloubení mezinárodní spolupráce především s rakouskou stranou, otevření počítačové učebny, zavedení kreditního systému, přípravu distančního bakalářského programu. Do budoucna je zamýšlena inovace studijních programů (s větším důrazem na teoretický základ – teorie práva, správní věda), oblast vědy a výzkumu bude zaměřena na problematiku související s evropskou integrací a oblastí veřejné správy. PF UP bude dále usilovat o rozšíření a zkvalitnění akademického sboru, počítá se se změnami ve vedení kateder (profesor nebo docent). Vědecká rada UP vzala zprávu na vědomí.

Na návrhy CMTF a FF UP schválila Vědecká rada UP kolegia oborů teologie, filologie, filozofie, historie a psychologie s tím, že mohou být průběžně doplňována. Schválena byla také komise pro výběr kandidátů pro přednášku k počtě J. L. Fischera.

Ze zasedání VR UP vybrala

-ano-

Kolegia oborů

Kolegium oboru teologie: prof. E. Góreckí, doc. P. Ambros, doc. J. Beneš, doc. P. Chalupa, doc. F. Kunetka, doc. C. Pospíšil, doc. V. Ventura, doc. L. Tichý.

Kolegium oboru filologie: prof. L. Václavěk, doc. I. Fialová, doc. L. Spáčilová, doc. M. Sobotková, prof. J. Anderš, doc. M. Hirschová, prof. E. Petrů, prof. J. Černý, doc. L. Veselovská.

Kolegium oboru filozofie: doc. I. Blecha, prof. P. Floss, prof. J. Štěpán, doc. L. Valenta, doc. L. Karfíková.

Kolegium oboru historie: doc. I. Bartěček, doc. J. Bistřícký, doc. J. Burešová, prof. L. Hrabová, doc. J. Schulz, prof. M. Trapl.

Kolegium oboru psychologie: doc. A. Plháková, doc. V. Řehan, doc. Z. Vtípl, doc. J. Konečný, doc. J. V. Musil, doc. H. Válková.

-red-

Rektorka UP vás zve na

slavnostní akty promoce

absolventů doktorského studijního programu Lékařské fakulty, Filozofické fakulty, Přírodovědecké fakulty, Pedagogické fakulty, Fakulty tělesné kultury a

předání jmenovacích dekretů docentům,

kteří se habilitovali na Lékařské fakultě UP.

Zasedání se uskuteční v aule Filozofické fakulty UP dne 19. 2. 2002 ve 14 hod.

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Stručně

Olomoucké Vysokoškolské katolické hnutí pořádalo v pondělí 11. 2. v Olomouci-Novém světě 3. ples vysokoškoláků.

***

Katedra hudební výchovy PdF UP a Tvůrčí centrum Olomouc pořádaly 13. 2. v aule PdF UP Autorský jubilejní koncert s programem varhanních a komorních skladeb autorů doc. Z. Fridricha a K. Fridrichové-Raeuové.

***

„Romové v našem městě“ – takový je název putovní výstavy (fotografie, výpovědi, fakta a úspěšné projekty), která se od 13. 2. koná v předsálí zasedací síně primátora města Olomouce.

-red-

Britské centrum KUP

V lednu tohoto roku byla činnost knihovny UP rozšířena o provoz Britského centra, které bylo otevřeno v prostorách bývalého olomouckého střediska Britské rady (Křížkovského14).

Britské centrum Knihovny UP nabízí své služby nejen studentům a zaměstnancům UP, ale všem zájemcům o anglický jazyk z řad nejširší veřejnosti. Všem návštěvníkům je k dispozici knihovna a multi-mediální studovna.

Členem se může stát kdokoli po zaplacení ročního poplatku 500 Kč, studenti a důchodci mají slevu 20 %. Přihlásit se je možno kdykoliv v průběhu roku, členství je platné následujících dvanáct měsíců.

Celý katalog Knihovny je přístupný na internetové adrese <http://tin.upol.cz/katalog>.

Kontakt: tel.: 563/ 1873, 563/ 1874, e-mail: bc-kup@rupnw.upol.cz, internet: <http://tin.upol.cz>.

Otevírací hodiny: úterý a středa 9–12, 13–17; čtvrtek 13–17; pátek a sobota 9–12.

Ve dnech 12. – 22. 3. 2002 se v Knihovně Britského centra mohou zájemci zaregistrovat ke cambridgeským zkouškám.

-red-

Stranicko-politická soustava v současném Rusku

Katedra politologie a evropských studií FF UP pořádá v pondělí 18. 2. v 15 hod. přednášku dr. Jana Holzera z Fakulty sociálních studií MU Brno na téma Stranicko-politická soustava v současném Rusku. Všichni jsou srdečně zváni.

-red-

Jen několik řádků

Dobře, nebo špatně?

Jedna z mála konkretizovaných snah o změnu systému financování vysokých škol vyšla naprázdno. Nakonec se proti nově navrhovanému způsobu, jak dostat do vysokého školství více peněz, postavila vedle vlády ČR a části protestujících studentů i většina parlamentních stran. Nevyslyšena – zdá se – zůstala nemalá část veřejnosti včetně rektorů vysokých škol.

Je to dobře, nebo špatně? A pro koho? Parlamentní strany mohou být spokojeny – všechny měly příležitost být viděny a slyšeny v souvislosti s tématem, které zajímá velkou část populace – co víc si před blížícími se volbami přát? Vysoké školy mnoho důvodů ke spokojenosti nemají – nejenže lze jen ztěžklí odlišit věcné a politické důvody, které k odmítnutí návrhu vedly, problém navíc představuje fakt, že ono odmítnutí neznamená přijetí jiné, třeba i lepší varianty, která by nabízela řešení krize současného českého vysokého školství.

Nezbývá než doufat, že v předkládání „přechodných“ návrhů na změnu se cítí být na řadě další subjekty – především příslušné ministerstvo a hlavně vysoké školy samy. Je totiž zřejmé, že deus ex machina se jen tak nedostaví.

V. Mazochová

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

Meziregionální diagnostický seminář patologů

Ve středu 6. 2. se v budově Teoretických ústavů Lékařské fakulty UP uskutečnilo setkání patologů. Byl to první odborný seminář v tomto roce. Tentokrát se jednání odehrávalo v příjemném prostředí malé posluchárny. Mluvené slovo však bylo občas podbarveno rušivým zvukem sbiječky, který sem doléhal z právě rekonstruovaných prostor ústavů.

Někdy dostávám od svých přátel, nelékařů, lehké ironickou otázku: „Cože se potřebujete pořád scházet? To vymyslíte nové pitevní postupy?“ Tak o tuto činnost patologů vůbec nejde. Vše se točí kolem pacientů, kteří jsou vyšetřováni, operováni a léčeni s nejrůznějšími patologickými lézemi. Ty je nutné správně zhodnotit, stanovit diagnózu a výsledek poslat ošetřujícímu lékaři. Pokrok v medicíně jde rychle

kupředu. Stále jsou publikovány nové patologické léze, nové názory a klasifikace (často více převratné, než by se nám líbilo). To vše je nutné sledovat a poznatky s vlastními názory a komentáři přenášet na pracovníky menších oddělení, kde nemají tak blízko ke zdroji informací, jako máme my.

Překvapivá byla tentokrát velmi bohatá účast kolegů, takže malá posluchárna byla zcela zaplněna. Je jistě obtížné odhadnout, do jaké míry je návštěvnost na podobných setkáních ovlivněna nutností sbírat body, kterými jsou semináře oceňovány Lékařskou komorou. Jednání se však zúčastnili i naši přátelé ze Slovenska a kolegové, kteří určitě body nepotřebují, zato však stále prahnou po nových poznatcích a názorech.

Prof. J. Mačák, CSc., Ústav patologie LF UP

Symposium...

Dokončení ze str. 1

chirurgie má v tomto směru světovou prioritu. Z programu druhého dne symposia zaujalo zejména sdělení brněnských autorů zaměřené na zvláštnosti léčby zhoubných nádorů u osob vyšších věkových skupin. Pražští autoři Mazánek a Povýšil prezentovali případ vzácné Rosai-Dorfmanovy choroby s manifestací v oblasti hlavy a krku. Výsledky mezioborové spolupráce při léčbě rozsáhlých hemangiomů v dětském věku prezentovali Justová a Mihál (Olomouc), Kozák a spol. (Praha) upozornili na úskalí léčby proliferujících basaliomů v obličejí. V rámci posledního bloku přednášek zaujala zejména sdělení Koperdanová a spol. (Košice) a Vřeského a spol. (Ostrava) zabývající se možnostmi rekonstrukce pooperačních tkáňových defektů obličejí a krku a přednáška Koláře a spol. (Olomouc), která byla prezentací předběžných výsledků imunohistochemických vyšetření, významných pro diferenciální diagnostiku odontogenních cyst. Zasloučené diskusní příspěvky svědčily o hlubokém zájmu a odborné erudici účastníků symposia.

Společenský večer, jenž byl jako každoročně součástí kongresu, byl příležitostí k utužení přátelských vztahů a k neformální výměně názorů.

Organizátoři potěšilo uznání účastníků sjezdu, kteří shodně vyjádřili názor, že letošní symposium bylo mimořádně úspěšné. Rádi se budou do Olomouce v příštích letech znovu vracet.

Prof. J. Pazdera, CSc., přednosta Kliniky ústní, čelistní a obličejové chirurgie LF UP
Foto -tj-

Z. Příkryl: Herkulova hlava (detail sochařské výzdoby Herkulovy kašny), kresba uhlem.

Během února 2002 může návštěvník Vědecké knihovny shlédnout výstavu fotografií barokních soch, kreseb a reprodukcí výtvarných prací emeritního profesora Katedry výtvarné výchovy PdF UP PaedDr. Z. Příkryla, k nimž jejich tvůrce inspirovalo umění 17. a 18. století, tedy rodící se, kvetoucí a odumírající baroko.

-if-

Tanyny tanyny

Je až s podivem, co všechno si lidstvo za posledních pár desítek tisíc let svého kulturního vývoje vymyslelo pro své pohodlí, potěchu a zábavu – vlastnoručně spletenou, splácanou a později sklenutou střechu nad hlavou, výrobu bronzu, železa a předmětů z nich, kolo a vůz, železnici, fotbal, spalovací motory, zubní pastu, ústřední topení, daňový systém, nepřímou demokracii, nukleární rakety a pravidla slušného chování. A tanec. Ten měl vlastně přijít na jedno z prvních míst v našem krátkém výčtu. Reprezentační ples UP, konaný v pátek 1. února ve Slovanském domě, byl vhodnou příležitostí k zamyšlení nad uměním pravděpodobně nejstarším, nad uměním tanečním.

„Jako jest řeč vrozena člověku podle ducha, tak i rytmický pohyb jest mu vrozen podle těla,“ píše moravský (a také trochu olomoucký) učenec Alois Hlavinka ve svém spise O původu národní písně někdy na přelomu 19. a 20. století. Tanec, narozdíl od jiných umění, nevyžaduje od svých provozovatelů žádné speciální materiální vybavení (paletu, barvy, hudební nástroj, dláto) a vlastně ani žádné zvláštní nadání (šikovné prstíky, schopnost zpěvu, básnické střevo). Dokonce i tam, kde tanec společenský přechází v tanec sv. Víta (např. na poslední, diskotékové lekci tanečních kurzů), se může vyskytnout vděčný vnímatel, kterému pohled na zmiňující se

osobu způsobí estetický zážitek. A o tom, že zběsilé tance smrti, zvláště ty do dřeva vyřezané od Holběna, jsou uměním, netřeba pochybovat.

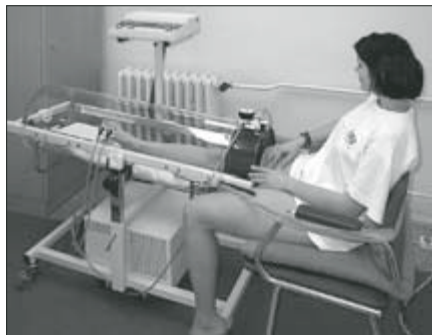
Pochybovat netřeba ani o tom, že do tance jako do umění se ve značné míře promítá duše tvůrce, tj. duše tanečnicka. Měl jsem možnost prožít několik plesů pořádaných různými zájmovými nebo profesními skupinami a na každém z těch ballů se tančilo jinak – ples sportovců v hale Dukly byl samý dvojtakt, podání a výmyk, ples francouzské sekce Slovanského gymnázia dýchal šarmantní Paříží protáhnoutou skrze síto české výslovnosti a mravů, ples Fakultní nemocnice byl takový zdravotní a spíše do bíla, na mysliveckém bále byli čtyři páni na čekané a padesát dole u výčepu a na ples hasičů ve Věrovanech ať raději vzpomíná někdo jiný.

A ten náš akademický ples byl také stylový. Tančilo se umírněně, aby se duch v těle moc nenatřásal, ale sem tam se v rámci grantových možností objevil nějaký krokový projekt, malá otočka či hopsnutí navíc. Do takových věcí se pouštěli zejména mladší pracovníci (se zapojením studentů), důraz byl kladen na týmovou práci a celkové se zábava na parketu i mimo něj odehrávala ve shodě se studijním a zkušebním řádem UP. Koneckonců, řídit lze i v mezích řádu.

O. Bláha

UNIVERZITNÍ PRACOVÍŠTĚ INFORMUJÍ**RRR Centrum – Centrum léčby bolestivých stavů a pohybových poruch slouží studentům UP i pacientům**

Když se před jedenácti lety zakládala Fakulta tělesné kultury UP, uvážovalo se o oborech, které by se na ni měly vyučovat. A tak ke studiu učitelství tělesné výchovy, které bylo do té doby realizováno na Pedagogické fakultě, přibýly i obory zcela nové jako rekreologie, aplikovaná tělesná výchova, zaměřená na práci s handicapovanými, a rovněž i fyzioterapie.

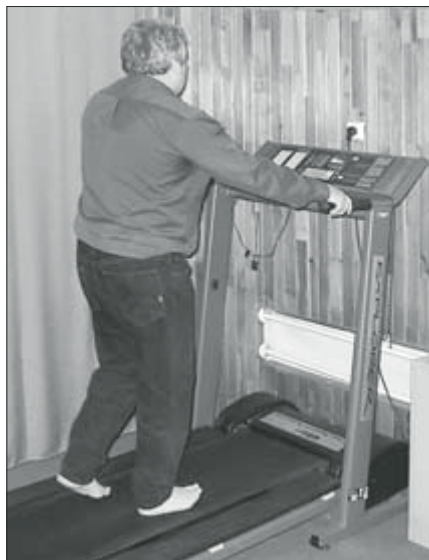

Obor fyzioterapie bylo tehdy možno studovat pouze na Fakultě tělesné výchovy a sportu UK v Praze. V moravském regionu se do té doby na vysoké škole tento obor nevyučoval, a tak se nově vzniklé fakultě naskytl prostor k jeho realizaci v rámci magisterského studijního programu. Nejprve byl otevřen obor fyzioterapie a ergoterapie, v roce 1994 byla oblast studia zúžena (ergoterapie je samostatným oborem a studuje se pouze v bakalářském typu studia na jediné fakultě v Praze) a započalo se s magisterským studiem fyzioterapie a algoterapie (algoterapie je léčba bolestivých stavů, zde zaměřená na pohybový systém).

Studium fyzioterapie a algoterapie připravuje budoucí odborníky pro práci na odděleních fyzikální terapie a léčebné rehabilitace, v rehabilitačních ústavech, na pracovištích pro léčbu bolesti, v lázních, léčebnách apod. Vedle teoretické přípravy z oblastí anatomie, fyziologie, biomechaniky, léčebných technik atd. je součástí studia také systematická zdravotnická praxe. Tu mohou posluchači vykonávat jak v léčebných zařízeních, s nimiž během let katedra navázala úzké kontakty, tak přímo v areálu FTK UP, kde od roku 1994 funguje tzv. **RRR Centrum – Centrum léčby bolestivých stavů a pohybových poruch, s. r. o.** (RRR – rehabilitace, regenerace, rekondice). Zřizovatelem a provozovatelem centra byla FTK UP; na základě zákona o vysokých školách přešla v roce

1999 funkce zřizovatele RRR Centra z FTK na Univerzitu Palackého. Toto zařízení je akreditovaným pracovištěm odborné Společnosti pro studium a léčbu bolesti ČLS JEP (v České republice existuje 70 obdobných středisek) a zároveň regionálním střediskem pro léčbu nenádorové bolesti pohybového ústrojí. Vybavení centra umožňuje realizaci léčebných procedur, jakými jsou fyzikální terapie, zahrnující elektroprocedury (včetně transkutánní elektrostimulace – TENS), použití ultrazvuku, vodoléčbu a další metody, kdy největší prostor je věnován nejrušnějším metodám kinezioterapie a myoskeletálních technik. Tyto postupy jsou právě specifické pro náplň studia oboru fyzioterapie.

Studentům poskytuje RRR Centrum jedinečnou příležitost osvojit si potřebné znalosti a dovednosti pod dohledem zkušených učitelů. Zkušenosti a poznatky získané v centru mohou využít rovněž při vypracování diplomových a doktorských disertačních prací. Centrum funguje jako běžné zdravotnické zařízení; jako univerzitní pracoviště nadto poskytuje materiál a prostor pro vědeckou a výzkumnou činnost. Centrum je otevřeno denně od 7.30 do 17 hod., v pátek do 15 hod. a o jeho služby je mezi pacienty trvalý zájem.

Text a foto -ano-

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

Podle informací z jednání Kolegia rektorky UP (16. 1.) obdržela UP ze státního rozpočtu (z kapitoly 398 VPS) 10 mil. Kč na pokračování stavby v areálu FTK UP. O bližší informace o využití těchto finančních prostředků jsme požádali tajemníka fakulty Ing. J. Vylegala:

Ing. J. Vylegala: Uvedené prostředky jsou určeny na vybudování střešní nástavby výukového objektu FTK UP. Střešní nástavba je koncipována jako součást realizace areálu kolejí UP a FTK v souvislosti s rozvojem nových bakalářských studijních programů FTK a významného nárůstu počtu studentů ubytovaných na kolejích.

Rekonstrukce zmíněné střešní nástavby řeší:

– vytvoření potřebných kapacitních a technických podmínek pro zabezpečení rozvoje pedagogického procesu FTK včetně vytvoření podmínek pro studium imobilních studentů;

– uvolnění stávající budovy tzv. Informačního střediska pro její rekonstrukci na výdejnu jídel, která je nutná v souvislosti s nárůstem ubytovacích míst v areálu Neředín od září 2002 o cca 600 osob.

V realizované střešní nástavbě vzniknou tři základní prostory. Jednak to bude velká posluchárna pro 180 studentů s audiovizuálním vybavením na současné technické úrovni, dále seminární místnost a dvě pracovní doktorandů. Střední část nástavby

obsahuje učebnu informatiky a výpočetní techniky. Zbývající část střešního prostoru bude sloužit pro potřeby fakultní knihovny – studijního centra s veškerým zázemím. Převážná část fondů knihovny bude k dispozici formou volného výběru, který bude rozmístěn jak v základním podlaží, tak na galerii. Pro studující bude též k dispozici odborná videotéka. Učebna informatiky a knihovna budou vybaveny terminály propojenými sítěmi se serverem.

Přístup imobilních uživatelů do nových prostor zajistí rekonstruovaný výtah.

Navrhované interiérové vybavení většiny prostor tvoří ucelené funkční soubory. Jejich sestavy jsou dány funkcí prostoru, požadavky výuky, ergonomií, zásadami optimální viditelnosti a akustiky a v neposlední řadě napojením na technickou infrastrukturu objektu.

Rekonstrukce byla zahájena v září 2001, termín ukončení rekonstrukce je plánován na září 2002; rozpočet rekonstrukce činí 27 mil. Kč.

-red-

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ**Soutěž o nejlepší esej**

Při příležitosti připravovaného *Světového summitu o trvale udržitelném rozvoji* vyhláší Společnost pro trvale udržitelný život ve Slovenské republice soutěž o nejlepší esej na téma **Udržitelný způsob života**.

Soutěže se může zúčastnit každý posluchač vysokoškolského studia na kterékoliv univerzitě ve Slovenské a České republice. Rozsah eseje: 5–7 normovaných stran; kritéria hodnocení: aktuálnost zvoleného tématu, originalita zpracování, schopnost zaujmout a přesvědčivě vyjádřit vlastní názor, seriózní práce s prameny, literární hodnota, návrhy řešení.

Práce je možno zaslat do **30. 4. 2002** na adresu STUZ/SR, Staroturský chodník 1, 811 01 Bratislava. Bližší informace naleznete na webových stránkách www.stuz.sk a www.rec.sk.

-red-

Přírodovědecká fakulta UP v Olomouci pořádá
v pátek 1. března 2002
v prostorách Slovanského domu od 19 hod.

REPREZENTAČNÍ PLES

Program: tombola, ukázky tanců *KST Quick Olomouc*; K tanci a poslechu hraje hudební skupina *MARBO* a *Olomoucká cimbálová muzika*.

Občerstvení nabízí tři bary v místě konání, Mexická restaurace je k dispozici do 1 hod. v přízemí Slovanského domu.

Vstupenky v ceně 150 Kč jsou v prodeji na sekretariátě děkana PřF UP, tř. Svobody 26, tel. 5634009.

Srdečně zve vedení Přírodovědecké fakulty UP.

Olomouc opět udělí Ceny města

Statutární město Olomouc bude letos již popáté udělovat Ceny města Olomouce za významnou činnost nebo dílo. Návrhy na udělení ceny je možno podávat písemnou formou na adresu: Magistrát města Olomouce, odbor vnějších vztahů a informací, Dolní náměstí 47 (tel. 068/55 13 387), a to do **28. 2. 2002**.

-red-

Letní rekondiční pobyty pro děti

Oblastní spolek ČČK v Olomouci pořádá i letos letní rekondiční pobyty pro děti s následujícími diagnózami:

I. turnus pro děti se záchvatovitým onemocněním – termín konání: 30. 6. – 14. 7. 2002; místo konání: rekreační středisko Chata Svoboda Rejvíz; poplatek za dítě 3100 Kč.

II. turnus pro děti s onemocněním dýchacích cest – termín konání: 14. 7. – 1. 8. 2002; místo konání: rekreační středisko Chata Svoboda Rejvíz; poplatek za dítě 3 400 Kč.

III. turnus pro děti s vadami páteře (rehabilitační cvičení) – termín konání: 1. 8. – 19. 8. 2002; místo konání: rekreační středisko Chata Svoboda Rejvíz; poplatek za dítě: 3 400 Kč.

Všechny uvedené pobyty jsou omezeny věkovou hranicí 14 let včetně; probíhají pod odborným dohledem.

Letní dětský tábor s výukou předlékařské první pomoci

– termín konání: 14. – 21. 7. 2002; místo konání: rekreační středisko Chata Svoboda Rejvíz; poplatek za dítě 1150 Kč, věková hranice 15 let včetně.

Příhlášky pro všechny pobyty jsou k dispozici na Oblastním spolku ČČK, Sokolská 32, Olomouc, tel. 522 2965 (P. Přidalová).

-juk-

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Pozvánka na přednášku

Kabinet aplikované ekonomie FF UP pořádá ve středu 20. 2. 2002 přednášku na téma *Elektronické bankovníctví*, kterou uvede Mgr. T. David. Přednáška proběhne v učebně 224 na FF UP od 13.15 hod.

-kae-

Slavistická konference na obzoru

Katedra bohemistiky FF UP, Sekce polské filologie Katedry slavistiky FF UP a Jazykovědné sdružení České republiky zvou všechny zájemce o slavistickou problematiku na jednodenní pracovní seminář *České, polské a slovenské jazykové a literární souvislosti*, konaný u příležitosti životního jubilea bohemisty a polonisty prof. PhDr. E. Lotka, CSc. Seminář bude probíhat ve středu 20. 2. 2002 od 9.00 v tzv. Velké učebně v 1. patře předního traktu budovy Filozofické fakulty (Křížkovského 10). Konferenční příspěvky budou věnovány převážně tématům blízkým okruhu jubileantových odborných zájmů, tj. lexikologické problematice, otázkám česko-polského jazykového poměří a synchronní konfrontaci západoslovenských jazyků.

-ob-

Literární soutěž pro studenty UP

Připomínáme, že uzávěrka 8. ročníku veřejné literární soutěže pro studenty UP, kterou vyhlásila rektorka UP, je **29. 3. 2002**. Informace o podmínkách a termínech soutěže naleznete na webových stránkách UP www.upol.cz (v rubrice Aktuality).

-red-

Akademický senát a děkan FTK UP zvou všechny členy akademické obce, učitele a studenty FTK UP a další zájemce z řad pracovníků FTK UP na

shromáždění akademické obce Fakulty tělesné kultury UP,

kteří se uskuteční v pondělí 18. 2. 2002 v 15 hod. v posluchárně FTK UP (dolní budova, 5. patro, učebna 518).

Program: informace děkana FTK UP o činnosti fakulty v roce 2001; zpráva o činnosti Akademického senátu FTK UP za tříleté volební období; diskuse.

Prof. F. Vaverka, CSc.,
děkan FTK UP

Doc. F. Mazal, CSc.,
předseda AS FTK UP

The 2002 Descartes Prize

Podle informací České konference rektorů vyhlásila Evropská komise soutěž o cenu *The 2002 Descartes Prize*, o kterou se mohou ucházet také vědeckí pracovníci z ČR. Soutěž je otevřena pro všechny vědecké oblasti včetně věd sociálních a ekonomických. Celková finanční částka, s níž počítá Evropská komise pro všechny oceněné, může dosáhnout výše 1 000 000 EUR.

Přihlášku lze podat do **15. 3. 2002**. Formulář přihlášky a podrobné informace o ceně jsou dostupné na internetové adrese <http://www.cordis.lu/descartes>. Kontakt: improving@cec.eu.int nebo fax 0032 2 2967024.

-red-

Miss Academia ČR 2002

Z iniciativy studentů Institutu reklamní tvorby a marketingových komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně bude letos poprvé zvolena nejkrásnější vysokoškolačka České republiky. Akce *Miss Academia ČR 2002* se uskuteční 3. 4. 2002 v *Musiclandu A* ve Zlíně.

Přihlášky a bližší informace jsou k dispozici na adrese www.missacademia.cz.

-red-

O ČEM SE MLUVÍ

Magna Charta Universitatum: návrat k původní ideji univerzity

Na zasedání Akademického senátu UP 23. 1. byli senátoři mj. vyzváni, aby se vyjádřili k případnému připojení UP k signatářům dokumentu *Magna Charta Universitatum*, který přijali zástupci evropských univerzit v Boloni již v roce 1988.

Univerzita v italské Boloni patří k nejstarším vysokoškolským učilištím světa. Podle tradice měla být založena v roce 1088, kdy je doložena první historická zmínka o její existenci. I v tomto století slavila Bologna své jubileum velmi okázale a v roce 1988 pozvala k oslavám rektory významných evropských univerzit. Důležitější než obvyklé akademické slavnosti s průvodem profesorů a studentů v talárech s akademickými žezly se stala iniciativa univerzit Evropského společenství, které zde 18. 9. 1988 slavnostně zveřejnily velkou chartu evropských univerzit hlásící se k původní ideji univerzity. *Magna Charta Universitatum* evropských univerzit obsahuje proklamaci, že univerzity jako samosprávné a autonomní korporace nemají být závislé na žádné moci – politické, lokální či ekonomické, měly by si zachovat autonomní charakter a měly by se také pokusit o sjednocení úrovně poskytovaného vzdělání a „kompatibilitu“ udělovaných gradů akademického vzdělání.

Pro čtenáře Žurnálu UP uveřejňujeme plné znění *Magna Charta Universitatum*.

Magna Charta Universitatum

Premisa

Podepsaní rektori evropských univerzit, shromáždění v Boloni při příležitosti devítisetletého výročí založení nejstarší z nich, čtyři roky před definitivním zrušením vnitřních hranic mezi členy evropských společenství a výhledem na rozšíření spolupráce

mezi všemi evropskými národy, vědomi si toho, že veškeré národy a státy si mají teď více než kdy jindy uvědomit, jakou úlohu budou mít univerzity ve společnosti, která se stále více proměňuje a internacionalizuje, mají za to:

1. že budoucnost lidstva na konci tohoto tisíciletí závisí ve značné míře na kulturním, vědeckém a technickém rozvoji, na němž se pracuje ve středních kulturách, vědy a výzkumu, jakými se staly skutečné univerzity;

2. že úkol předávat poznatky novým generacím, který dnes před univerzitou stojí, zahrnuje v sobě také, aby se obracela i na společnost jako celek vzhledem k tomu, že kulturní, sociální a ekonomická budoucnost společnosti vyžaduje značné úsilí zejména v oblasti permanentního vzdělávání;

3. že univerzita musí zajistit budoucím generacím vzdělání a odbornou přípravu, a umožnit jim tak, aby přispěly k zachování podstatně důležitých rovnováh přírodního prostředí a života.

Podepsaní rektori vyhlásují před státy i před svědomím národů tyto hlavní zásady, jimiž se nyní i v budoucnu má řídit poslání univerzity.

Hlavní zásady

1. Univerzita, která žije uvnitř společnosti rozdílně organizovaných podle zeměpisných podmínek a v důsledku rozdílných dějin, je autonomní institucí, jež kritickým způsobem produkuje a předává kulturu, a to prostřednictvím vědeckého bádání a výuky.

Aby mohla univerzita vyhovět požadavkům, které na ni současný svět klade, musí mít ve svém vědeckém a didaktickém úsilí zajištěnu morální

NA PULTECH KNIHKUPECTVÍ

Knižní tipy ze Studentcentra

Knihkupectví *Studentcentrum* nabízí studentům jako doplňkovou literaturu mimo jiné následující novinky:

E. Coreth, H. Schöndorf: *Filosofie 17. a 18. století* (Nakladatelství Olomouc)

L. Machala: *Literární bludiště. Bilance polistopadové éry* (Brána a Knižní klub)

E. Gellner: *Pluh, meč a kniha. Struktura lidských dějin* (CDK)

Upozornujeme na zřízení internetové podoby knihkupectví *Studentcentrum*, kde zájemci naleznou kompletní aktuální nabídku: www.studentcentrum.cz.

-for-

i vědeckou nezávislost na jakékoliv politické či hospodářské moci.

2. Didaktickou činnost na univerzitách nelze odloučit od činnosti vědecké: výuka musí sledovat vývoj potřeb a požadavků společnosti a rozvoj vědeckých poznatků.

3. Vzhledem k tomu, že svoboda bádání, vědy a odborné přípravy je základním principem univerzitého života, veřejné orgány i univerzity musí každý v rámci své kompetence zajistit a podporovat zachování tohoto základního požadavku.

Univerzita odmítá nesnášenlivost a je pro trvalý dialog, a jako taková je především místem setkání mezi profesory, kteří mají schopnost předávat vědění i vhodné prostředky k tomu, aby je rozhojňovali prostřednictvím výzkumu a inovací, a mezi studenty, kteří mají právo, vůli a schopnost k tomu, aby se jím obohatili.

4. Jako nositelka tradic evropského humanismu, trvale zacilená na univerzální vědění, univerzita při uskutečňování svých cílů nerozlišuje zeměpisné či politické hranice a uznává naprostou nutnost vzájemného poznání a interakce mezi kulturami.

Prostředky

Uskutečňování těchto cílů v rámci uvedených zásad vyžaduje efektivní prostředky, odpovídající současné situaci.

1. Aby se zaručila svoboda vědeckého bádání a výuky, musí být prostředky pro její uskutečnění dány k dispozici členům univerzitního společenství jako celku.

2. Přijímání profesorů – stejně tak jako úprava statutu – musí být podřízeno principu neoddelitelnosti činnosti badatelské a didaktické.

3. Každá univerzita musí podle místních specifických podmínek zajistit svým studentům základní svobody a nezbytné podmínky pro dosažení jejich cílů v oblasti kultury a při odborné přípravě.

4. Univerzity, a to zejména univerzity evropské, považují vzájemnou výměnu informací a dokumentace, stejně tak jako rozhojnění společných vědeckých iniciativ za základní prostředky pro stálý pokrok poznání.

Z těchto důvodů univerzity – navracejice se ke svým původním zdrojům – podporují mobilitu profesorů i studentů a mají za to, že všeobecná politika ekvipolence, pokud jde o status, tituly, zkoušky (při současném zachování národních diplomů) a přiznávání stipendií, je hlavním nástrojem, který může zaručit vykonávání jejich současného poslání.

Podepsaní rektori se jménem svých univerzit zavazují, že budou působit k tomu, aby každý stát i zainteresovaná nadnárodní organizace mohly postupně sledovat ustanovení této Charty jakožto jedinomyslného výrazu autonomní vůle univerzit.

-red-

Historie je noční můra, z níž se pokouším procitnout.
James Joyce (* 2. 2. 1882)

Každý neúspěch člověka něčemu naučí, pokud se chce nechat poučit.
Charles Dickens (* 7. 2. 1812)

Z UMĚLECKÝCH PRACOVÍŠŤ UP

Nebrat se příliš vážně!

Akademický sochař Tomáš Chorý působí jako odborný asistent na Katedře výtvarné výchovy PdF UP, kde vyučuje obory písmo, kompozici a grafický design. Jeho umělecká činnost je rozmanitá; navrhuje obaly hudebních nosičů, úpravy knih, firemní loga, plakáty, katalogy, podílí se na řešení interiérů a exteriérů, výtvarně spolupracoval na několika filmech (*Der Mann im Salz*, *Šipková Růže*). Zúčastnil se výstav *Pohádkový svět komiksu – Olomouc 2000*, *Aura design studio 2000 – Valašské Klobouky 2000*, *19. mezinárodního bienále grafického designu Brno 2000*. Tomáš Chorý je již několik let autorem grafické podoby webových stránek a plakátů festivalu dokumentárních filmů Academia film Olomouc.

Na Vysoké škole uměleckoprůmyslové Praha jste studoval na Katedře tvarování strojů a nástrojů ve Zlíně. To zní dost neumělecky. Proč jste si zvolil právě tento obor?

Já jsem předtím nějakým omylem studoval na strojním průmyslovce, která mě vůbec nebavila. Tak mě napadlo, že bych mohl spojit to, co jsem byl přinucen se naučit, s něčím tvůrčím. Zmíněný obor se mně zdál jako dobrý řešení. Po škole jsem však stejně začal dělat něco úplně jiného.

Co vám studium dalo?

Studium mi dalo docela dost. Výborný kolektiv, příjemná byla atmosféra tehdejšího Zlína, zejména hospodská. V roce pádu totality jsem ještě absolvoval tříměsíční studijní pobyt v Itálii... Ve škole jsem se naučil řemeslo.

Kamenný sloup, umístěný u „Keltské svatyně“ u Luďčova (0,8×0,6×3,6 m, travertín), 2001.

Mezi oblastmi vaší tvorby patří grafický design, jenž je v současnosti velmi perspektivním odvětvím. Existuje zde velká konkurence? Jak si podle vás stojí český design ve světě?

Nevím, jestli jsem schopen to nějak fundovaně posoudit. Velká konkurence je dnes všude, v grafickém designu je ještě větší. Osobně si myslím, že český grafický design je dobrý i špatný. V tom dobrém se vždy najde nějaký skrytý vtíp, zkratka, nadhled. Důležité je nebrat se příliš vážně.

Je váš přístup podobný?

Humor považuji za nezbytnou součást grafického designu a sám se snažím nebrat se příliš vážně.

Ždorp autorem všech CD přebalů skupiny Mňága a Žďorp. Jak k této spolupráci došlo?

Seznámil jsem se s nimi v Ostravě, kde připravovali svou první desku u agentury N. A. R., pro kterou jsem pracoval. Došlo k tomu vlastně omylem. V té době jsem navrhoval přebal desky folkaře Pepy Streichla. Ústředním prvkem toho návrhu byl chameleon na talíři. Streichl se úplně vyděsil a řekl, že to tedy nikdy. Shodou okolností u toho byl Petr Fiala, kterého ten návrh zaujal a chtěl něco podobného pro svou desku. Od té doby s Mňágou spolupracuji. Ale navrhuji přebaly i pro jiné interprety, např. Karla Plihála.

Na Katedře výtvarné výchovy PdF UP vyučujete písmo a grafický design. Jsou tyto obory pro budoucí pedagogy důležité?

Myšlím si, že nepochybně ano, protože mají co dělat s vizuální komunikací. Je ale otázka, jestli si to myslí i studenti. Já jsem o smyslu výuky tohoto odvětví přesvědčen a snažím se studentům nějak naznačit, o co jde. Počínaje historií písma až po konkrétní praktické úkoly – např. návrhy obalů zvukových nosičů, plakátů, firemních značek či katalogů. Tématem diplomové práce pak může být například kniha, kterou si studenti sami graficky upraví, vysází, ilustrují a nakonec vyrobí. Kompletní návrh a výrobu knihy považuji za vrchol práce ve svém ateliéru. Samozřejmě to nezvládne každý, ale dvě takové práce se již realizovaly a byly velmi povedené. Důležité je také, aby si studenti osvojili práci s počítačem, neboť jeho úloha je – díky jeho rychlosti a možnostem – nezastupitelná. Studenti by se během svého studia měli naučit běžně používat různé grafické programy – vektorové, bitmapové či sázecí. Na druhou stranu bych počítač nerad přeceňoval. V podstatě není ničím jiným než jedním z nástrojů, něco jako tužka nebo štětec. Bohužel často dochází k tomu, že někdo nechá počítač pracovat za sebe a je tak nadšen všemi jeho možnostmi, že už vůbec neuplatňuje svou tvůrčí energii. To je samozřejmě špatně. Počítač je pracovním nástrojem a měl by jím zůstat.

Lze nějak klasifikovat umělecké dílo?

V oboru užité grafiky je to trochu nadnesený pojem, ale i tak je to věčný problém. U studentů

Titulní strana obalu 2CD Mňága a Žďorp: Jen pro vlastní potřebu (The Best of). Monitor-EMI, 2001.

hodnotím nápad, vtíp a také snahu a zájem o práci. Jinak jim ponechávám volnost názoru i výrazu, upozorňuji pouze na zjevné chyby.

Povinnosti vysokoškolského pedagoga je vedle výuky také vědecká a výzkumná práce. Jak je tomu u uměleckých oborů?

Vlastní tvorba je tou prací. Kromě toho se však také jistým výzkumem zabývám. Vždy mne bavila problematika kamuflažních barev a maskování. Napsal jsem na to téma dvě knihy a pár článků.

Rozhovor připravila

A. Novobilská

Fejeton

Záhady existují, ne že ne...!

Už dlouhé roky se pokládám za skeptika z povolání, z citlivých duší vyznávajících viru v racionálně nedokázané síly a jevy si tropím posměch, co se nedá naměřit, to pro mne neexistuje. Mezinárodní konference skeptiků Sisyfos konaná v září v Praze měla mou upřímnou podporu, do níž jsem zahrnul i českého předsedu tohoto spolku doktora Jiřího Grygara, svého kolegu z matfyzu a spolubydliče ve Švehlově koleji na rozhraní proletářského Žižkova a Královských Vinohrad.

Jenomže tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne. Na každého jednou dojde. Bída přichází na kozáky. Člověk si myslí, že je pánem tvorstva a zpychne, udělá chybu, aby pak konečně přišel na to, že je... kamaráde (kdo chceš vědět, co se za ty tři tečky patří dosadit, přečti si příslušný odstavec v knize *Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války*; perem Jaroslava Haška se o tomto tématu vyslovuje jednorozční dobrovolník Marek).

I mně se ucho džbánu utrhlo, i na mne a mou racionalistickou pýchu došlo, i na mne přišla bída. Mé až dosud naprosté a suverénně hlášené přesvědčení o hegemonii rozumu nad měkce podezřelým myšlením mých humanisticky orientovaných kolegů a zejména kolegů utrpělo trhlínu. Tak důkladnou, jaká stačila přimět Titanic, aby šel ke dnu. Odvolám, co jsem až doposud hlásal. Převracím kabát, pro jistotu i s košilí.

Má víra v absolutní rozumovou vysvětlitelnost jeví mého světa leží teď v prachu, zviklána dlouhodobou statistickou evidencí fakt naprosto nezvratných, přesvědčivě prokazujících omylnost mého racionalistického vyznání.

Nebudu vás už dál napínat.

Ke změně mého dosavadního přesvědčení nedošlo v souvislosti s nějakou světovou katastrofou ani v důsledku soukromé návštěvy vyšších marťanských státních představitelů na mé chalupě. Šlo o věc daleko prostší, v podstatě úplně všední, nicméně tím víc přesvědčivou.

Budete se možná divit, ale šlo (či spíše jde) o – křídu.

Už 42 let je mým základním pracovištěm jistý ústav na Teoretických ústavech Lékařské fakulty UP. Své přednášky konám v souladu s pokyny rozvrhu v některé z poslucháren k tomu účelu systemizovaných. Jejich vybavení je přiměřené, někdy dokonce značně sofistikované. Mohu používat projektorů různých typů, tabulí zpravidla čistě umytých (což není na všech fakultách naší alma mater standardem), někdy i flipchartů; dokonce i počítačovou projekci mohu uplatnit, abych jí podtrhl pedagogické mistrovství a dal mu tak plně vyniknout.

Co však používat nemohu, je – křída. Takové to bílé, obvykle ve tvaru hranolku jeden krát jeden krát deset centimetrů; geologicky ten materiál popsat neumím. Co vím jistě, je, že když se pod mírným tlakem tímto předmětem táhne po černé tabuli, zanechává takové počinání po sobě čáru jistě regulovatelné tloušťky. Písmenka se tím dají na tabuli znázorňovat; dokonce i kroužky a křížky už umím psát a taky grafy jistě, nepřilíš hluboké složitosti. Tak tohle dělat mohu – a zároveň vlastně nemohu. Leda bych si tu křídu s sebou z ústavu přinesl. V posluchárnách není. Lékařská fakulta, která dokázala vybavit své posluchárny vysoce sofistikovanou technikou, je nedokáže vybavit věcí tak jednoduchou a lacinou jako je křída.

A já vím, proč.

V noci, kdy pedagogové spí, se zpoza kateder poslucháren vynořují tajemné bytosti, zřejmě nějaká odrůda permoniků, která se křídami živí. Sbírá je, včetně drobných zlomků, odnáší je s sebou, aby se jimi v tajnosti sytla. Tak právě existence těchto permoniků to byla, co zviklálo mou víru v rozum. Tajemné mizení křídý žádná čistě rozumová teorie vysvětlit neumí.

Jenom mi ještě vrtá hlavou, proč se tihle permonici nevyskytují v posluchárnách jiných fakult. Taky tam občas přednáším – a křídý se tam povaluje v různém stupni opotřebení spousta.

Prof. S. Komenda

TÉMA: CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ NA UP

K aktuálním proměnám celoživotního vzdělávání na UP

Téměř před dvěma roky, v březnu 2000, bylo Evropskou radou v Lisabonu zformulováno a v listopadu téhož roku oficiálně prezentováno *Memorandum o celoživotním vzdělávání*. Tento dokument deklaroval nutnost zareagovat na řadu současných ekonomických a společenských proměn v Evropě, na rychlý vývoj potřeby absorbovat nové znalosti ve společnosti, demografický tlak vyplývající z procesu stárnutí současné populace a nutnosti nových přístupů ke vzdělávání a učení.

Celoživotní vzdělávání a učení spatřuje ve vzdělávacích aktivitách uskutečňovaných jak institucionálně, tak realizovaných neformálními aktivitami nepřerušovaným procesem provázející člověka po celý život. Zahrnuje společné nové znalosti a dovednosti, které jedinec napojuje na svůj gramotnostní a vzdělanostní základ nabytý v období školního věku a adolescence. Cílem celoživotního vzdělávání je vybavit jedince nezbytnými kompetencemi potřebnými k jeho plnohodnotnému životu v moderní společnosti. V centru *Memoranda* je zformulováno šest klíčových tezí, jež deklarují strategii celoživotního vzdělávání v evropském prostoru a současně přináší podněty k diskusím i k následným řešením. *Memorandum* navrhuje, aby se celoživotní vzdělávání zaměřilo především na šest cílů.

1. Pojmenovat dovednosti, respektive šířejí pojetí kompetence důležité pro každého jedince a zaručit nepřerušovaný přístup k osvojování těchto kompetencí v průběhu aktivního života. Všechny skupiny kompetencí mají interdisciplinární přesahy. Některé z nich, jako je využívání informačních technologií, jsou spjaté se žhavou současností, naproti tomu schopnost ovládnutí cizích jazyků je téma staronové, respektive aktuální pro širší okruh lidí než tomu bylo v minulosti. Reflektovány jsou dále sociální schopnosti spjaté s převzetím odpovědnosti za své konání, schopnosti sebereflexe, s péstováním vlastní sebestojity či komplex znalostí a dovedností umožňujících prosadit se kupříkladu v soukromém podnikání.

2. V druhé oblasti je akcentována nutnost zvýšení úrovně investic do informačních technologií a nově zřizovaných vzdělávacích center a organizovat pracovní příležitosti tak, aby bylo umožněno studium bez přerušování pracovního poměru.

3. Třetí teze akcentuje rozvoj efektivních vyučovacích metod v kontextu kontinuálního toku vzdělávacích příležitostí. Zvýrazňuje velmi diverzifikovaný vzdělávací systém zaměřený na individuální potřeby občanů, ale i specifické potřeby zájmových skupin. Předpokládá vzdělávací systém s propustnými hranicemi mezi jednotlivými sektory a jejich úrovněmi. *Memorandum* opětovně připomíná, že vyučovací metody založené na informačních technologiích nabízejí velký potenciál využití. Role vyučujícího je zde chápána spíše jako pomocná, zpřístupňující cestu k individuálnímu aktivnímu vzdělávání.

4. Ve čtvrté tezi je zvýrazňována funkce hodnotících systémů, jež by umožnily transparentní posouzení jednotlivých vzdělávacích strategií včetně výstupů a jejich srovnání v lokálním i mezinárodním měřítku.

5. Pátá teze akcentuje trvalou dostupnost kvalitních informací o vzdělávacích příležitostech a poradenských službách určených všem věkovým skupinám.

6. Poslední teze zvýrazňuje přibližování poskytovaných vzdělávacích služeb co nejblíže ke studentům a opětovně přitom akcentuje roli informačních technologií.

Jak je patrné, k řadě z deklarovaných tezí *Memoranda*, jež byly poprvé komplexněji zformulovány již v polovině devadesátých let, se přihlásila i Univerzita Palackého. Učinila tak kupříkladu založením nebo rozšířením fakultních středisek pro další vzdělávání, zřízením celouniverzitního Informačního centra, Centra celouniverzitních aktivit a zformováním univerzitního poradenského systému zaměřeného na poskytování informačních služeb v oblasti studijního, psychologického, speciálně pedagogického a duchovního poradenství.

Přijetím tezí *Memoranda* a jejich dalším rozpracováním v legislativních normách, zejména v § 60 novely zákona č. 111/1998 Sb., jež nabyla účinnosti

1. července 2000, došlo k jistým posunům v pojetí celoživotního vzdělávání i podmínek, v nichž je uskutečňováno. Zatímco doposud představovalo spíše profesně prohlubující, specializující a zájmové vzdělávání, jež se realizovalo na téměř všech fakultách Univerzity Palackého a úspěšně se etablovalo v podobě tzv. *Univerzity třetího věku*, v současné době se jeho význam i působnost rozšiřují o další profesní aspekty. ČZV se kupříkladu přiblížilo k aktivitám spjatých s přípravou na obhájání vědeckopedagogických hodností docenta a profesora s možností finančních dotací prostřednictvím rozvojových programů MŠMT zacílených na celoživotního vzdělání pracovníků vysokých škol. Vedle toho se legalizovala možnost studovat v celoživotním vzdělávání kurzy s vysokou potenciálovou zapojení se posléze do akreditovaných bakalářských či magisterských studijních programů.

Ze změn pojetí celoživotního vzdělávání byla asi nejvíce diskutována možnost studovat za finanční úhrady ve vzdělávacím kurzu s následnou možností ucházet se o přestup do akreditovaného studijního programu a zde uplatnit kredity získané během předchozího studia v ČZV až do výše 60 % akreditovaného studijního programu.

Je otázka krátkého času, jenž ukáže, s jakou adekvátností novela zákona zareagovala na současně společenské klima a zda vystihla aktuální podobu neuspokojených vzdělávacích potřeb dnešních zralých čtyřicátníků a padesátníků, tak jak to deklarovali předkladatelé novely v důvodové zprávě. Nicméně je zřejmé, že novela zákona nabízí, byť nijak jednoduše a standardně, příležitost, jak rozšířit počty studentů ve vybraných studijních programech, a zákonný způsob, jak získat jisté finanční prostředky přímo od účastníků studia.

První zkušenosti na Univerzitě Palackého, zejména na její Lékařské fakultě, naznačují, že o studium v nově nastolených podmínkách projevil zájem spíše uchazeči z řad čerstvých maturantů, kteří prošli přijímacím řízením, splnili podmínky k přijetí ke studiu, ale nebyli přijati, neboť fakulta nedisponovala dostatečnou kapacitou, případně zárukou o přidělení finanční dotace na navýšený počet přijatých studentů.

V podmínkách českých vysokých škol se akademický univerzitní management přiklonil po řadě diskusí o výkladu novely k jistým obecnějším doporučením, jež vykrystalizovala jako přijatelná pro uskutečňování celoživotního vzdělávání. Současně se při jejich formulaci objevovaly mezi jednotlivými typy vysokých škol rozdíly v míře jejich aplikovatelnosti. Zmíněná doporučení byla shrnuta do těchto kapitol:

– Informovanost o celoživotním vzdělávání; účastníci celoživotního vzdělávání; přijímací řízení do celoživotního vzdělávání; organizace a průběh výuky; přestup do akreditovaného studijního programu.

Zveřejněná informace pro zájemce o uskutečňování celoživotního vzdělávání by měla obsahovat všechny standardní údaje o podmínkách přijetí ke studiu, obsahu kurzu, délce studia, předmětech a kreditech, anotacích atd. ve shodě se standardním studijním programem či kurzem celoživotního vzdělávání včetně jeho ceny, navíc však také podmínky eventuálního transferu úspěšného absolventa z celoživotního vzdělávání do akreditovaného studijního programu (procentuální údaj započítaných kreditů, vazba na konkrétní studijní program či obor, na kterou etapu studia by mohl absolvent kurzu celoživotního vzdělávání navázat apod.)

Zájemci, respektive účastníci studia se mohou rozčlenit do zhruba tří kategorií:

1. na ty, kteří vykonali úspěšně přijímací zkoušky ke studiu v akreditovaném studijním programu, nebyli však přijati z kapacitních důvodů;

2. na uchazeče s přímým zájmem o nabízený kurz v rámci celoživotního vzdělávání;

3. na studenty, kteří ukončili studium akreditovaného studijního programu jinak než jeho absolvováním (zdravotní či prospěchové důvody).

Vyvstává tak i eventuelní problém, jak tyto tři kategorie uchazečů vzájemně porovnat. U uchazečů první skupiny jsou k dispozici výsledky z přijímacího

řízení. Uchazeči druhé kategorie by měli absolvovat také přijímací zkoušku, přičemž by mohly být využity jmenované přijímací komise pro daný nebo příbuzný obor. Třetí kategorie studentů řeší přijetím do celoživotního vzdělávacího programu své studijní záváhání. Zde je spíše na rozhodnutí děkana fakulty, zdali studenta přijme do ČZV, v němž může získat chybějící kredity a posléze být opětovně přijat do akreditovaného studijního programu.

Byly diskutovány i otázky doby konání přijímací zkoušky a zahájení výuky. Zde se doporučuje navázat na uskutečněné přijímací řízení do akreditovaných studijních programů a zahájení výuky sladit se zahájením akademického roku, případně s jiným pro fakultu a univerzitu vhodným termínem. Bude zřejmě výhodnější postupovat podle celouniverzitního harmonogramu přijatelného s menšími odchylkami pro všechny fakulty. Je dobré si uvědomit, že lhůty pro přijímací řízení stanovené zákonem č. 111/1998 Sb., pro ČZV neplatí, stejně jako institut tzv. přezkumného řízení.

Počty přijatých studentů by měly být pečlivě zváženy s ohledem na stávající kapacitní možnosti fakult, respektive kateder, ústavů a klinik, a zejména na perspektivní situaci po eventuelním přechodu absolventů celoživotního vzdělávání do akreditovaného studijního programu ve vyšším ročníku. Je nutno také zvážit podle charakteru daného oboru, ve které etapě (semestru, ročníku) studia je nevhodnější absolventy celoživotního vzdělávání absorbovat. Z pohledu fakulty bude zřejmě finančně výhodnější přijmout menší počet studentů a ponechat je v celoživotním vzdělávání alespoň čtyři semestry. Jako nejvyšší únosná hranice se jeví doba šesti semestrů, a to v závislosti na následně akreditovaném studijním programu.

Výuka by, pokud to podmínky dovolí, neměla probíhat společně se studenty akreditovaného studijního programu. Splnění tohoto požadavku je samozřejmě závislé na konkrétních fakultních podmínkách, typu studijního programu i profilace studentů. Frekventanti celoživotního vzdělávání by měli mít k dispozici nadstandardní studijní materiály, informační technologie apod.

V *Memorandu* byla několikrát v souvislosti s různými aspekty celoživotního vzdělávání akcentována role informačních a komunikačních technologií. V olomouckém univerzitním prostředí je možno chápat tento požadavek nejen ve vztahu k celoživotnímu vzdělávání, ale i ke vzdělávacímu procesu v celé jeho komplexnosti, od získávání informací o oboru, sestavení a organizaci vlastního studijního plánu, přiblížení výukových činností k individualitě studenta, omezování doposud nezbytných fyzických kontaktů studentů se školou při administrativních činnostech apod.

V neposlední řadě dalším průvodním požadavkem v neustále se rozšiřující nabídce studijních programů a studijních oborů a kurzů celoživotního vzdělávání je jejich koordinace. Proto byla také rektorkou UP jmenována nová celouniverzitní Koordinační rada pro další vzdělávání na UP; jejímž cílem je podporovat a koordinovat uskutečňování aktivit spjatých s celoživotním vzděláváním v jeho nejrůznějších formách včetně kombinovaných, distančních, e-learningu apod.

Doc. J. Luska, CSc., prorektor UP pro studijní a pedagogické záležitosti

Koordinační rada pro další vzdělávání na UP

V nedávných dnech byla ustanovena Koordinační rada pro další vzdělávání na UP.

Jejími členy jsou PhDr. N. Kubíčková, Ph.D. (Katedra sociologie a andragogiky FF UP), RNDr. Ing. L. Cimbálníková (Středisko distančního vzdělávání), Dr. Ing. E. Krumpal, CSc. (Katedra systematické teologie CMTF UP), doc. B. Šarapatka, CSc. (Katedra ekologie PŘF UP), doc. F. Mazal, CSc. (Katedra učitelství tělesné výchovy FTK UP), doc. M. Heřman, Ph.D. (Klinika radiologie LF UP), JUDr. PhDr. A. Komenda, Ph.D. (Katedra teorie práva PF UP), PaedDr. P. Janoušek a doc. J. Luska, CSc. (prorektor UP).

-red-

TÉMA: CELOŽIVOTNÍ VZDĚLÁVÁNÍ NA UP**Quo vadis CODV UP?**

Vzdělávání v každém věku je jednou ze základních priorit Evropské unie a UNESCO. Na Univerzitě Palackého existuje již šest let ANDRAGOGÉ, *Centrum otevřeného a distančního vzdělávání (CODV UP)*, jehož posláním je zprostředkovat nabídku vzdělání těm, kteří o ně projevují zájem. O práci centra a chystaných organizačních změnách v koncepci celoživotního (dalšího) vzdělávání jsem hovořila s ředitelem CODV **PhDr. J. Vrbou, CSc.**, a hlavním metodikem CODV **doc. V. Jochmannem**.

Žurnál UP: Můžete přiblížit vznik Centra otevřeného a distančního vzdělávání na UP?

Doc. V. Jochmann: Myšlenka založení takového centra na UP vznikla na počátku 90. let. V souvislosti se zavedením studijního oboru andragogika (vzdělávání dospělých) na UP a návštěvou pracovníků francouzského Národního centra distančního vzdělávání (CNED) v Olomouci se započalo v roce 1991 s budováním pracoviště pro distanční vzdělávání a šířením pro další vzdělávání.

Na základě grantů MŠMT v rámci Fondu rozvoje vysokých škol jsme několik let získávali poměrně značné částky (celkem téměř čtyři miliony) pro přípravu řady distančních programů. Počítalo se s tím, že budou uvedeny do chodu a finanční výtěžek z těchto aktivit bude použit k dalšímu rozvoji distančního vzdělávání. Za podpory FF UP, pod níž pracoviště spadalo, se podařilo vybudovat i jistou materiální základnu (místnosti, vybavení) na Katedře sociologie a andragogiky FF UP.

K jistému přelomu došlo v roce 1996, kdy byl vyhlášen Phare Multi-country Programme for Distance Education pro podporu distančního vzdělávání v postkomunistických zemích. Naše univerzita se do tohoto programu přihlásila a stala se jedním z těchto evropských center. V Evropě tak vzniklo 40 center, z toho čtyři v ČR (Technická univerzita Liberec, VUT Brno, Akademie J. A. Komenského Praha – dnes soukromá VŠ a UP Olomouc). V souvislosti s touto skutečností vzniklo celouniverzitní středisko – ANDRAGOGÉ – Centrum otevřeného a distančního vzdělávání, dnes bezesporu jedno z vedoucích pracovišť s touto orientací u nás. Velmi výrazně jsme se podíleli těsnou spoluprací s celostátními institucemi na rozvoji distančního a dalšího vzdělávání v ČR. Je třeba říci, že investice do vzniku a rozvoje centra ze strany Phare byla významná (například umožnila výrazný posun v oblasti multimediálních technologií pro úzce spolupracující AVC UP), z čehož samozřejmě vyplývá i povinnost CODV trvale respektovat zadání, odrážející progresivní trendy v oblasti vzdělávání v širokém nadnárodním pojetí.

Žurnál UP: Během minulého roku došlo k určitým organizačním změnám v činnosti CODV. Do budoucna se počítá s užší spoluprací s jednotlivými fakultami UP. Můžete k tomu říci něco bližšího?

PhDr. J. Vrba: Zásadní změna spočívá v začlenění CODV pod Informační centrum UP (dosud centrum spadalo pod Centrum celouniverzitních aktivit UP). My jsme tento krok velmi uvítali. Již dříve, ve shodě s vedením IC, jsme hovořili o tom, že nejen CODV, ale i součásti IC se vedle servisních činností budou formovat jako instituce rozvíjející a uplatňující dynamický rozvoj vzdělávacích, informačních a komunikačních technologií. Na druhé straně jsme se v procesu vytváření smysluplné struktury pracoviště snažili obhájit jak název našeho pracoviště, tak i jeho aktivity, které jsou určovány naším zřizovatelem – fondem PHARE.

Co jsme však postrádali, byla užší spolupráce univerzity při vytváření a směřování nové podoby Centra v oblasti vzdělávacích aktivit nejen univerzitního, ale i širšího záběru. Byla však již ustanovena Koordinační rada celoživotního vzdělávání, složená ze zástupců jednotlivých fakult, která spolu s námi a **PhDr. R. Hladkým**, ředitelem IC UP, připravila materiál nazvaný „Celoživotní vzdělávání na Univerzitě Palackého v Olomouci“. Ten se v návaznosti na stávající dokumenty pokouší podrobněji formulovat

problematiku a naplnit celoživotního (dalšího) vzdělávání na Univerzitě a na fakultách.

Doc. V. Jochmann: Je třeba zmínit, že na Filozofické fakultě zůstalo Středisko distančního vzdělávání, nezávisle na nás vznikla podobná střediska také na Pedagogické fakultě a na Právnické fakultě, iniciativy v tomto směru probíhají také na Fakultě tělesné kultury. Vztah mezi celouniverzitním centrem a těmito fakultními středisky zůstává dlouho nejasný. Docházelo tak mnohdy až k náznakům zpochybňování existence našeho pracoviště.

V minulém roce všechny tyto pochyby vykrystalizovaly (v pro nás logické) začlenění CODV pod IC UP a návrzích na novou koncepci celoživotního vzdělávání. Snahy univerzity vnést do koncepce celoživotního vzdělávání systém a řád pochopitelně velmi vítáme.

Žurnál UP: Jaké programy CODV UP v současné době nabízí a co je jejich cílem?

PhDr. J. Vrba: Aktivity CODV nejen v rámci Univerzity, ale i České republiky jsou rozsáhlé. Uvádíme jen některé z nich. Výrazně se podílíme na Certifikovaném kurzu pro lektory vzdělávání dospělých, organizovaném ve spolupráci s Asociací institucí vzdělávání dospělých a Univerzitou Komenského v Bratislavě.

Pokud jde o naše vnitřní aktivity, připravili jsme důsledně distanční Kurz organizátorů a realizátorů distančního vzdělávání. Kurz obsahuje sedm studijních opor, od obecné pedagogiky po logistiku distančního vzdělávání. Kurzy proběhly pro vyšší odborné školy, na MU v Brně (s účastí Univerzity Pardubice). V těchto dnech byl zahájen kurz pro vysoké školy Ostravského kraje (ve spolupráci s Ostravskou univerzitou), ještě v únoru bude zahájen kurz pro Univerzitu T. Bati ve Zlíně. Připravují se kurzy v Bratislavě a v Prešově. V těchto kurzech hodláme samozřejmě pokračovat, výhledově pak i formou e-learningové nabídky. Vzhledem k tomu, že zkušenosti jsou pozitivní, připravujeme kurz pro naše kolegy na UP.

Ve spolupráci se Vzdělávacím odborem Ministerstva vnitra ČR připravujeme obdobné kurzy pro vedoucí pracovníky ministerstva. S tímtož ministerstvem jsme spolupracovali na organizaci tří konferencí tematicky zaměřených na vzdělávání obecně a ve veřejné správě zvlášť. Konaly se v Olomouci.

Za velmi úspěšný považujeme kurz S. O. S. Evropa I, kde nabízíme druhou šanci nepřijatým uchazečům o studium na vysokých školách. Tento kurz je v souladu s myšlenkou, jež zazněla na konferenci Evropské asociace distančního a univerzitního vzdělávání v Paříži v září 2001, a sice, že do čtyř let musí mít v EU každý maturant přístup k dalšímu studiu. Kurz S. O. S. Evropa I je distanční dvousemestrální vzdělávací aktivita s 23 studijními oporami od filozofie po informatiku. Je určen těm, kteří se znovu chtějí ucházet o studium na vysokých školách. Dosud proběhly dva roční běhy, probíhá třetí.

Ve spolupráci s Úřady práce jsme uspořádali kombinované kurzy S. O. S. Evropa II a III, což jsou dvou- až tříměsíční programy, které mají pomoci absolventům uplatnit se na trhu práce.

Připraveny máme některé další programy. Jedním z významných programů, oceněných pracovníky Ministerstva zahraničí, je projekt Regionálního evropského informačního střediska. Mimořádně úspěšný byl první ročník projektu Multimediální gramotnost, kde soutěžní interaktivní CD-ROM programy připravilo na sedm set základních a středních škol. Odborným partnerem je SIEMENS, nositele projektu, bylo CODV, významným byl podíl AVC UP.

V současné době je připravován projekt Evropské unie EQUAL zaměřený na sociálně a ekonomicky handicapované skupiny, dále se podílíme na koncepci a metodické přípravě distančních kurzů manažerského minima pro malé a střední podnikatele (ve spolupráci s četnými poradenskými podniky, útvary Ministerstva obchodu a průmyslu, Hospodářskou komorou ČR a dalšími).

Žurnál UP: Zmínil jste spolupráci s úřady práce. Pořádáte také kurzy tzv. na objednávku těchto úřadů?

PhDr. J. Vrba: Nelze říci, že by úřady práce přímo iniciovaly přípravu určitého kurzu. Specializované profesní rekvalifikační kurzy si úřady organizují samy nebo ve spolupráci s jinými, odborně zaměřenými zařízeními. Naše kurzy jsou obecnějšího rázu, často se označují jako nespecifická rekvalifikace. Je to např. již zmíněný projekt S. O. S. II, který je akreditován MŠMT ČR jako rekvalifikační kurz.

Žurnál UP: Je o tento kurz zájem?

PhDr. J. Vrba: Obecně můžeme říci, že v současné době některé spolupracující úřady práce analyzují právě celou strukturu programů S. O. S. Evropa a zvažují svou účast v projektech jako zadavatelé konkrétních výstupů. Problémem zřejmě je, že obecně klesá zájem evidovaných o jakoukoli rekvalifikaci, tedy i o naši. Zde by mohl pomoci právě projekt EQUAL, který by vytvořil potřebné organizační i ekonomický rámec a také patřičnou propagaci.

Žurnál UP: Kam by mělo CODV v budoucnu směřovat?

Doc. V. Jochmann: Měly by se ujasnit organizační vztahy mezi CODV a univerzitou. Začlenění do IC UP by mělo přerůst v těsnou spolupráci s jeho součástí i dalším útvary. Chtěli bychom se více orientovat na potřeby fakult, udržet své postavení vedoucího pracoviště této sféry v ČR a prohloubit spolupráci se zahraničními partnery. K tomu je ovšem nezbytná podpora vedení univerzity.

PhDr. J. Vrba: Já bych si přál, aby se v mém vidění neuměrně nenaplněvalo ono klasikovo „Kdo chvíli stál, již stojí opodál“. A i když před pěti lety nás neměl kdo předběhnout, dnes jsou i téměř vzory, jak dál. Ústav celoživotního vzdělávání MU v Brně říká, že se od nás mnohému naučil. Poučme se i my.

Rozhovor připravila

A. Novobilská

OTÁZKY PRO DĚKANY FAKULT UP

Jaké programy v rámci dalšího a distančního vzdělávání vaše fakulta nabízí a jaké připravujete? Budete při realizaci programu spolupracovat s Centrem otevřeného a distančního vzdělávání UP? Jaké jsou vaše dosavadní zkušenosti s tímto centrem?

Na dotazy odpovídá děkan PF UP **JUDr. M. Malacka:**

Připravít kurz v čistě distanční podobě je značně složitě. Vyžaduje to vyřešení a zvládnutí mnoha problémů, a to jak technického (sepsání a výroba studijních opor), tak i personálního rázu (příprava tutorů). Kurz, který by využíval pouze distančních metod výuky, Právnická fakulta UP v současné době nerealizuje.

V přípravě je ale program kombinovaného bakalářského studia práva a ekonomie. S Andragogé – Centrem otevřeného a distančního vzdělávání UP spolupracuje PF od doby jeho vzniku, a to jak v rámci zabezpečení výuky v kurzech, které Andragogé pořádá, tak i při tvorbě studijních opor pro distanční vzdělávání. Služeb Andragogé fakulta zase využívá zejména v oblasti metodické a konzultační. S touto formou spolupráce počítá i do budoucna.

-red-

Chceme žít věčně, ale nechce se nám stárnout.

Ota Ulč (* 16. 2. 1930)

***

Každý má tolik práva, kolik má moci.

Benediktus de Spinoza († 21. 2. 1677)

***

Proto jsou zákony dány, aby silnější nemohl všechno.

Publius Ovidius Naso (45 př. n. l. – 18 n. l.)

ZKUŠENOSTI ZE ZAHRANIČÍ

Spolupráce s Interkulturní germanistikou Univerzity v Bayreuthu

V roce 1997 navázala německá sekce Katedry anglického a německého jazyka PdF (KAN) první kontakty s pracovištěm Interkulturní germanistika Univerzity Bayreuth (SRN), jež začaly postupně nabývat konkrétní podoby, a dnes již lze hovořit o tradičním partnerství. Tato spolupráce je dotována z programu „Germanistische Institutpartnerschaften“ DAAD, který podporuje rozvoj německého jazyka v zemích střední a východní Evropy a předpokládá vzájemnou výměnu zkušeností učitelů obou pracovišť, jejich další vzdělávání a zvyšování jejich kvalifikace, stejně tak jako reciproční pobyty studentů.

Univerzita v Bayreuthu otevřela jako první německá univerzita studijní obor Interkulturní germanistika (1987), jenž představuje v pravém smyslu slova interdisciplinární obor, neboť stojí na rozhraní mezi klasickou „mateřskou“ germanistikou (na německých univerzitách), zahraniční germanistikou a vědou o cizích kulturách, obsahující srovnávací kulturní antropologii. Předmětem studia jsou vedle lingvistiky, literárních věd a reálií také xenologie, interkulturní komunikace a kulturní komparatistika. Skupiny posluchačů tohoto zaměření tvoří v velké části zahraniční studenti nejen z Evropy, nýbrž i vzdálenějších zemí (Japonsko, Čína, Korea, Brazílie, Argentina aj.). Výuka je vedena převážně formou seminářů. Prolíná se v ní pohled místní německé kultury s vnější perspektivou cizince, a tím získává na autentičnosti.

Během necelých pěti let se mezi zmíněnými dvěma pracovišti rozvinula intenzivní spolupráce, která naplnila cíle původního záměru. Německá sekce KAN vyslala do Bayreuthu postupně devět pracovníků katedry, kteří se účastnili několika různých akcí: v rámci studijních pobytů (momentálně je absolvují další dvě kolegyně) měli čeští kolegové možnost být přítomni ve výuce, ale především měli k dispozici rozsáhlou univerzitní knihovnu vybudovanou na základech moderní techniky, kde je možno sbírat studijní materiály pro vědeckou práci. Mimo jiné i tento fakt přispěl ke skutečnosti, že v uvedeném období vstoupili další tři kolegové do postgraduálního doktorandského studia. Vedle toho je třeba rovněž zmínit účast germanistů KAN PdF na čtyřtydenním kursu *Akademie für interkulturelle Studien* určeném pro vysokoškolské uč-

tele-germanisty a na slavnostním Vědeckém kolokviu pořádaném Institutem interkulturní germanistiky.

Partnerské pracoviště v Bayreuthu pořádá každoročně placený sedmýdenní letní germanistický kurz Sommer-Universität pro studenty německého jazyka, s mezinárodní účastí. Studenti naší katedry jsou na tento kurz pravidelně zváni, přičemž veškeré náklady s tím spojené hraje německá strana. Studenti tak mají příležitost účastnit se během jednotlivých seminářů odborných diskusí, týkajících se převážně oblasti interkulturní jazykové problematiky a současně zahrnujících aktivaci jejich komunikačních schopností, ale i diskusí k přípravě diplomových prací. Díky snadnější dostupnosti studijních pramenů v bayreuthské univerzitní knihovně se studenti často vracejí vybaveni množstvím studijní literatury potřebné pro diplomovou práci, nebo dokonce již s prací částečně rozpracovanou. Tento kurz absolvovalo dosud už celkem sedm našich studentů.

Opačným směrem – z Bayreuthu do Olomouce – cestují na přednáškové pobyty bayreuthští kolegové. Již třikrát mohli studenti německé sekce KAN vyslechnout přednášky či účastnit se seminářů německých germanistů (dr. Esselborn, dr. Bauer). Po dobu 4 měsíců na katedře působil také tutor J. Cyprian, který jako rodilý mluvčí částečně převzal výuku německé konverzace a reálií a působil i jako konzultant pro studenty.

V rámci spolupráce s Bayreuthem nelze přehlédnout také pravidelné zásobování katedry učebnicemi a hlavně neaktuálnější odbornou literaturou, která jako cenný dar Univerzity Bayreuth zůstává majetkem KAN. Vzhledem k cenovým relacím by si ji katedra v tomto rozsahu mohla těžko pořídit z vlastních provozních nákladů.

V minulém roce došlo k personálním změnám ve vedení Interkulturní germanistiky a bylo třeba obnovit jednání o další spolupráci. Tato jednání proběhla koncem listopadu 2001. Považujeme za úspěch, že i nový vedoucí pracoviště Interkulturní germanistika prof. Müller-Jacquier hodnotil dosavadní spolupráci velmi pozitivně a projevil o její pokračování a případné rozšíření zájem.

PhDr. O. Vomáčková,
Katedra anglického a německého jazyka
PdF UP

Diskuse, názory, ohlasy

Dvě miliardy: happy end?

Jsou to, po dlouhé době, samé dobré zprávy: v roce 2002 se konečně (i když jen mírně) zvyšuje normativ na studenta, zvyšuje se počet studentů, které MŠMT zaplatí, zvyšuje se stipendium pro prezenční doktorské studium. Mohli jsme upravit mzdový předpis UP směrem nahoru a před několika dny jsme dostali první znatelně vylepšenou výplatu. Zdá se, že naše podzimní vzbouření nese plody a vše je zachráněno.

Je ale pravděpodobné, že až bude Akademický senát UP dělit dotaci na tento rok, některé fakulty se opět ocitnou v tradičním provozním deficitu. Nezasvěceným to bude připadat nepochopitelné, i když vysvětlení je poměrně jednoduché. Stane-li se to v případě fakult s nejnižším koeficientem, bude to důsledek toho, že zvýšení platů, stejně pro všechny fakulty, pohltí celé vylepšení příspěvku těch nejmuchdších a na provoz fakulty opět nezbude. Tzv. vnitřní zadlužení, narůstající léta, je totiž různé u škol a fakult, ale obecně je tak velké, že dvě miliardy nestačí na jeho úplné sanování. Samozřejmě naše platů bude mít na trhu práce efekt jen krátkodobý a nevýrazný: na jaře totiž opět vzrostou platy učitelů v regionálním školství, a znovu se tak octneme daleko za dynamikou růstu jejich tarifů v posledních třech letech – navzdory tomu, že počet žáků klesá a počet vysokoškoláků roste a ještě poroste. A třeba po připravované platové úpravě ve zdravotnictví bude srovnání tarifů našich odborných asistentů a zdravotních sester s maturitou, obávám se, demoralizující – pro univerzity, samozřejmě ...

Shrňme tedy výsledky našeho protestu. Pomohli jsme ministři vybojovat ve vládě slíbené dvě miliardy pro vysoké školy, aniž se nám ovšem dostalo vděku (ba právě naopak), a odvrátili jsme tak další prohloubení krizového stavu na vysokých školách. Ale na našem postavení outsiders a ve společnosti se pranic nezměnili (priority: hutě, banky, kampeličky, JETE, tryskáče, volby, naposledy dětské přídavky atd.). Zlepší se to samo po volbách? Obávám se, že nikoliv. Největší zisk horkého podzimu na českých vysokých školách tak spatřuji v nehmotné a nevyčíslitelné oblasti: v sebe-uvědomění se akademické obce. V tom, že pedagogové a studenti pochopili společné cíle, že je dokázali společně formulovat a prosazovat, že přestali být pasivním objektem manipulace a stali se subjektem ve volbě svého směřování. (Tento nový kolektivní prožitek se zřetelně odrazil i v novoroční anketě Žurnálu UP.) A ještě jedna věc se podařila: otázka vysokého školství a vzdělání vůbec se stala diskutovaným celospolečným tématem. Výsledky této diskuse jsou však zatím tristní.

Tak vám opravdu nevím: vyhráli jsme?

Doc. J. Štefanides, člen Akademického senátu UP

... A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

19. ÚNOR

Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin: Prof. M. Giraudet: *Rigid Homogeneous Structures*. Katedra algebry a geometrie PFF UP, posluchárna č. 301 v Olomouci-Hejčíně, Tomkova 40, 13 hod.

20. ÚNOR

Expedice Monoxylon. Doktorské čtení. Katedra historie FF, posluchárna č. 13, 16.45 hod. Pořádá Katedra historie FF UP.

No Name. Koncert. U-klub, 20 hod. Pořádá U-klub.

21. – 24. ÚNOR

Kleio na lyžích. Výjezdní seminář v Jeseníkách. Pořádá Katedra historie FF UP.

22. ÚNOR

Petr Niki – Akční žalmy. Groteska. Divadlo hudby, 19.30 hod.

-red-

kalendář akcí na měsíc: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12		Univerzita Palackého v Olomouci	
Žurnál UP Online			
archiv Žurnálu UP	zadejte vlastní příspěvek	různé	z jiných instancí
Aktuality, konference, přednášky, semináře * výběrová řízení, pracovní nabídky, granty * soutěže, ceny, ocenění, stipendia * kultura * sport a rekreace * novinky Vydavatelství UP * oznámení Knihovny UP * různé			
objednávání jídel			

Chcete se něco dozvědět o fakultách, katedrách či ústavech Univerzity Palackého? Chcete mít přehled o aktuálním dění na naší univerzitě? Chcete dát ve známost zprávu o konání semináře, konference, přednášky či jiné zajímavé události na vašem pracovišti? Chcete kolegům sdělit svůj názor na konkrétní problém? Pak využijte **Žurnál Online**, který naleznete na univerzitních webových stránkách pod odkazem **Aktuality**.

Žurnál Online je elektronickou verzí univerzitního týdeníku Žurnál UP. Obsahuje tytéž stále rubriky, v samostatném sloupci pak můžete nalézt informace o aktuálním dění na UP, o pořádaných konferencích, přednáškách a seminářích apod.

Žurnál Online nadto poskytuje možnost vložení vlastního příspěvku, reakce či informace o chystané akci. Zprávy tak mohou být kdykoli a odkudkoli aktualizovány a doplňovány.

Žurnál UP Online také umožňuje zveřejnit texty, které nebylo možné publikovat v tištěné verzi univerzitního týdeníku pro jejich nadměrný rozsah. Zatím posledním takovým zajímavým příspěvkem je **moderovaný rozhovor třinácti badatelů na téma „Vira a rozum“**, který pro naše čtenáře vybral a přeložil dr. F. Mikeš a který je umístěn na adrese <http://www.upol.cz/UP/Aktualit/virarozum/virarozum.htm>.

Redakce Žurnálu UP a webových stránek UP